

„KADA LJUBAV NE USPIJE...“ – SUSRETI ZA RAZVEDENE OSOBE

U BRAČNOM I OBITELJSKOM SAVJETOVALIŠTU U OSIJEKU

Elizabeta Matuzović, teolog i savjetovatelj, Bračno i obiteljsko savjetovalište, Osijek

Danas, veći broj muškaraca i žena, nego proteklih vremena, ne uspiju iz različitih razloga trajno živjeti svoj sakramentalni savez braka. Svaki razvod je često dramatičan ispit za same supružnike, za njihovu obitelj i okolinu, No, ujedno je i ispit za samu vjersku zajednicu. Često ni odgovornost supružnika nije ravnomjerna. Neki su poduzeli različite mogućnosti kako bi spriječili takav ishod. Ukoliko u tome ipak nisu uspjeli bolni rez razvoda ostavlja traga na svim sudionicima. Bol, tuga, osjećaj krivnje i strah od budućnosti nešto je s čime ove osobe nastavljaju živjeti.

Stoga smo tijekom 2015. i 2016. god. organizirali tri susreta za osobe koje su razvedene, te razvedene i ponovno civilno vjenčane. Željeli smo im i na ovakav način kao crkveno Bračno i obiteljsko savjetovalište poručiti da je *Crkva Očev otvoren dom te da u njemu ima mjesta za svakoga s njegovim tegobnim životom* (usp. EG, 47). Ujedno smo željeli čuti njihova razmišljanja, poteškoće i očekivanja o svojoj situaciji, te upoznati, ali i potaknuti načine njihovog osobnog življenja duhovnosti i susreta s Kristom. Znajući da grupni rad može sudionicima dati podršku i prihvaćanje radovali smo se očekivanom međusobnom ohrabriranju, prijedlozima i novim impulsima za različita područja ljudskog života svih uključenih u ove susrete.

Oni su se odvijali u Bračnom i obiteljskom savjetovalištu u Osijeku, u prostorima Vikarijata gdje je ono i smješteno, a animirali su ih dr. sc. Stjepan Radić i dr. sc. Josip Bošnjaković, profesori Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Đakovu i svećenici Đakovačko-osječke nadbiskupije, te djelatnica Savjetovališta gđa Elizabeta Matuzović. Svaki susret započeo je uvodnom molitvom i meditacijom nad biblijskim tekstom, kroz koji se zrcalila riječ utjehe i ohrabrenja za sve one koji se trude iskreno kršćanski živjeti, unatoč iskustvu brodoloma bračnog života.

Susretima se odazvalo ukupno dvadesetak osoba s područja grada Osijeka, no pojedinom susretu nazočilo je 7 do 10 osoba. Njihovom dolasku prethodila je obavijest župnicima koji su neke osobno poznavajući potaknuli na dolazak, a neki su se pridružili čuvši o susretima putem župnih obavijesti. Kako je u tijeku bila i Sinoda biskupa o obitelji u Rimu 2015. god., neki su došli provjeriti hoće li biti nekih novosti u crkveno pravnom području glede eventualno lakšeg pokretanja i razrješenja ništavosti ženidbe.

Osobe koje su se odazvale susretima prosječno su najmanje tri godine razvedene, veći dio njih sklopilo su drugi građanski brak, nekoliko parova živi zajedno nevjenčano, a manji broj nakon razvoda nisu u vezi i žive sami s djecom. Starosna dob sudionika bila je između 35 do 60 godina. Brzo je uspostavljen grupni kontakt, te je atmosfera bila prožeta poštivanjem i uvažavanjem što je potaknulo prisutne na aktivno sudjelovanje u grupnoj diskusiji i otvaranju. Posvjedočili su da ih iskustvo i situacija razvoda nije udaljila od Crkve, nego naprotiv nekima je pomogla da duhovno ojačaju i prodube svoju vjeru. Gotovo svi su i nakon razvoda ostali aktivni članovi župne zajednice. Uključeni su u karitativne i molitvene zajednice u župi. Opterećuje ih i žalosti jedino činjenica što ne mogu pristupiti sakramentu euharistije. Istaknuli su važnost i potrebu da Crkva neprestano oblikuje savjest vjernika, počevši od djece preko mladih sve do zaručnika, pripremajući ih temeljito na sakramente kako bi znali ispravno prosuđivati i na taj način izbjeći situacije koje osobe dovode u tzv. *neredovite* obiteljske situacije. Njima samima je potrebno duhovno vodstvo putem razgovora sa svećenikom koji bi bili dostupni u točno određeno vrijeme u godini, osobito prigodom velikih crkvenih svetkovina, poput Božića i Uskrsa.

Sudionici su predložili redovitost ovakvih i sličnih susreta u kojima će biti moguće i nadalje produbljivate teme i sadržaj koji su im važni te ujedno dobiti poticaj za kršćanski život. Budući da je sadržaj ovih okupljanja više odveo u smjeru razmišljanja nad osobnim duhovnim životom nakon razvoda, te su sudionici već prošli one početne faze potrebne podrške i prorađivanja bolnih osjećaja, moguće je i čini mi se potrebnim ponuditi mogućnost takvih grupnih susreta za osobe koje su u procesu razvoda ili su tek nedavno iz njega izašli. Tako je u vidu praćenja i pomoći razvedenim osobama moguće ponuditi grupu podrške koja bi onima koji to žele, pomogla proraditi iskustvo razvoda kako bi se mogli suočiti s takvim iskustvom i razviti nove sadržaje za budućnost. Pitanjem kao što su: *U kojoj sam etapi razvoda i što mi pomaže da se s tim lakše nosim?*, na površinu bi sigurno izašli različiti osjećaji od nesigurnosti, boli, gubitka i propitivanja samopoštovanja. I odnos prema djeci u takvim situacijama iziskuje puno više truda nego što se u početku čini kako bi im objasnili novonastalu situaciju, ujedno poštivajući njihov odnos prema drugom roditelju. Zatim bi se moglo razgovarati o budućim situacijama i zadacima koji u njima izazivaju strah te razvijati strategije rješavanja istih. Moguće je osvrnuti se i na odnos sa bivšim supružnikom, te osvijestiti koje su stvari previdjeli, što su uzimali zdravo za gotovo i što im je nedostajalo tada. Moguće je da sudionici dođu u kontakt sa osjećajima krivnje, tuge, ljutnje i izdaje. Najvažnija etapa sigurno je ona koja uključuje prihvaćanje novonastale situacije i zrelo i odgovorno življenje sada. Pitanjem kao što je: *Što je bilo dobro u mom braku (odnosu) i koje sam vještine ili sposobnosti živjeći sa svojim supružnikom razvio/la koje su mi i nadalje korisne?* moguće je i psihološki rasti se od supružnika bez zamjeranja i ljutnje koja baca sjenu i na one situacije i vrijeme koji su bili lijepi.

Kroz suočavanja s pozitivnim stvarima iz prošlosti moguć je dobronamjeren i milosni pogled na *razvedeni odnos*, koji često izostane u situacijama razvoda i nakon njega.

